

Bilag 6.

Folketingets Udvalg angaaende Forslag til Lov om Ændringer i Lov Nr. 164 af 16. Maj 1934 om Lempelser for visse Laan til sønderjyske Landbrugere, Haandværkere, handlende og Fiskere m. fl., saaledes som den er ændret ved Lov Nr. 105 af 7. April 1936. jfr. Bekendtgørelse Nr. 127 af 22. April 1936.

Bestyrelsen for Foreningen af sønderjyske Sparekasser vil gerne tillade sig at forebringe følgende for det ærede Udvalg.

Den gældende Lovs §§ 1 og 2 omfatter foruden Laanekasselaan og Hypoteklaanefondslaan ogsaa Realkreditlaan. I Modsætning til de to førstnævnte Arter af Laan, hvor Staten er Laangiver og bærer Risikoen, har Sparekasserne ved Realkreditlaanene selv Ansvaret og Risikoen. For de fleste af disse Laan er der stillet personlig Kaution overfor Sparekasserne.

Blandt disse Realkreditlaan er en Del ydet til Ikke-Landmænd, og disse nyder de samme Lempelser med Hensyn baade til Renter og til Afdrag som Landmændene. Men Forholdene stiller sig i flere Henseender anderledes ved Realkreditlaan til Ikke-Landmænd end ved de andre Realkreditlaan.

For det første vil Realkreditlaanene i jordløse Huse uden for Købstæderne i de allerfleste Tilfælde udelukkende være baseret paa Kautionen. De Kreditforeningslaan, disse Realkreditlaan respekterer, er som Regel af en saadan Størrelse, at der ikke er nogen Pantessikkerhed efter dem.

Dernæst vil den Grænse (85 pCt. af Panteværdien), efter hvilken Afdragsnedsættelsen er effektiv, ligge lavere ved de jordløse Huse, fordi der ikke her kan tillægges Ejendomsskylden 20 pCt. for Besætning og Inventar. En Følge heraf (og af de store Kreditforeningslaan) er, at Afdraget ved Realkreditlaanene i jordløse Huse paa Landet (som altsaa i Regelen er rene Kautionslaan) i de fleste Tilfælde i fuld Udstrækning og langt større Omfang end ved de allerfleste af de andre Realkreditlaan nedsættes efter Lovens Bestemmelser. Disse Laan er nu i 5 Aar kun afdraget med forsvindende smaa Beløb, og det synes at være rimeligt at overveje, om det af Hensyn til Sparekasserne (Kautionisternes Forhold undergaar jo tit betydelige Forandringer i Løbet af en Del Aar) og navnlig af Hensyn til Kautionisterne, som har maattet se Afviklingen af Laanene næsten gaa i Staa i Modstrid med Forudsætningerne ved Kautionens Indgaaelse, ikke var rigtigt nu at foretage en Ændring i dette Forhold.

Der kan nævnes et enkelt, særlig grelt Eksempel: Et Realkreditlaan i et jordløst Hus i en Sognekommune, stort oprindeligt 7 500 Kr., ved ordinære Afdrag paa 250 Kr. halvaarlig nedbragt før Rentelempelseslovens Ikrafttræden til 5 750 Kr., er siden, altsaa nu i 5 Aar, ifølge Lovens Krav kun afdraget med 17 Kr. halvaarlig. Pantessikkerheden er uden Betydning, saa Laanet er at betragte som et rent Kautionslaan. Af de 2 Kautionister er den ene død for nogle Aar siden, og Enken efter denne sidder nu med Forpligtelsen, der næsten ikke bliver mindre til Trods for, at Skyldneren, der har store Indtægter, uden Vanskelighed kunde betale de fulde Afdrag. Et saadant Forhold kan gaa en vis Tid, men synes at blive uholdbart i det lange Løb. At faa Skyldneren til frivillig at betale større Afdrag kan man se bort fra, naar han efter Loven kun har Pligt til at betale de nedsatte Beløb.

Der kunde nævnes mange andre Eksempler, hvor Loven virker paa lignende Maade, uden at man kan sige, at Skyldnerens Forhold har noget med Krise at gøre, og der synes at ligge en afgørende Forskel deri, at det ved Realkreditlaanene er